

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Tudomány és politika.

Nem új és nem is ritka jelenség, hogy a Magyar Tudományos Akadémia az aktuális politika kérdéseire is kiterjeszti figyelmét, s ezen kérdésekre nézve a közvéleményt egy bizonyos irányban befolyásolni törekszik.

Az egyházpolitikai viták idején az Akadémia folyóirata, a Budapesti Szemle egy irányregényt közölt a polgári házasságról, miután már előbb hozzá szólott az 1868. LIII. t. c. 12-ik cikkelyének magyarázatához. Értekezett továbbá ez a folyóirat a katolikus autonómiáról, kongruáról, a vámterületről, legújában pedig állást foglal a hadsereg kérdésében.

Ha az ily tárgyú értekezések és fejtegetéseknek semmi más céljuk nem volna, csak az, hogy a szőnyegen forgó kérdéseket elméleti szempontból megvilágítsák, a tudomány álláspontjáról megvitassák, akkor csak helyeselni lehetne a folyóiratnak a napi kérdések iránt tanusított érdeklődését, mely mindenestre alkalmas lehetne arra, hogy összefüggésbe hozva a tudományt az élettel, a nagy közönség igényeit mind a két szempontból kielégítse. Ámde az Akadémia folyóirata az ilyen kérdésekben nem marad meg a tárgyilagos szempontok mellett, hanem min-

dig olyan tételeket von fejtegetései körébe, vagy legalább olyan következtetéseket vezet le a fejtegetett tételekből, melyek a szabadelvűpárt politikájának az álláspontját és ennek látszólagos helyességét domborítják ki.

Igy jár el a folyóirat a hadsereg kérdésében is, mely mint tudjuk a napi politikának ez idő szerint legaktuálisabb kérdése. Az alkalmat ennek a kérdésnek szelöltetésére meghozta a Budapesti Szemlének az a bírálat, melyet a folyóirat Ferenczi Zoltán »Deák Élete« című nagy művéről közöl. Ebben a bírálatban azok a követelések, melyeket most a parlament többsége, az ellenzéki koalíció a közös hadseregnek nemzeti alapon való újjászervezése tárgyában támaszt, veszélyt hozó s a nemzetet ingoványos útra vezető vágyak és óhajoknak vannak feltüntetve.

A bírálat írója a kiegészítés történetéből a mai Magyarország emlékezetébe akarja vésní azt a »tényt«, hogy Deák és Andrassy ép a hadügyi kérdésben az 1867-ben megállapított közjogi viszonyt állandó alapnak tervezték kiszámíthatatlan nemzedékek számára. Tévednek ennél fogva azok, a kik a közjogi alap fejlesztéséről gigondolt új elméletek őseiül Deákot és Andrassyt szeretik feltüntetni. Ezek a férfiak nem azért állottak el egy ideális-

nak látszó követeléstől — minő a magyar vezényleti nyelv — mintha féltek volna, hanem a nemzet jól felfogott érdekében.

Azután csodálkozva kiált fela a Budapesti Szemle politiko-kritikusa: Lehetséges-e az, hogy a nemzet sutba dobva nagy államférfiai intéseit, önkényt keresi azt a veszedelmet, a honnan legjobb vezérei kiragadták?!

Mintha csak gróf Tisza Istvánt halanánk a szabadelvűpárt március 30-án tartott értekezletén és mintha csak másolatban olvasnánk a szabadelvű értekezlet határozati javaslatának eme szavait: Óva intjük a nemzetet attól, hogy a hadsereg vonatkozó óhajához (sic!) mereven ragaszkodva, az alkotmányos presszió fegyvereinek alkalmazása által kockára tegye a nemzet és király közötti béke és összhang áldásait.

Szóra sem érdemes méltatni a szabadelvűpárt javaslatának ezt a szégyenteljes pontját, mely nem átalja óhajnak nevezni a hadsereg vonatkozó jogaink összegét, de ha már a liberálisok az ő határtalan hazafiatlanságuk és szolgalelkűségükben meghamisítják a történeti tényeket és a közjogot, a tudomány embeireinek még sem volna szabad a pártpolitikának ilyen hazugságait a tudomány nevében a közönség elé tárni.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Két áldozat.

1794. év őszén esküdött örök hűséget Jenő gróf Eliane grófkisasszonynak a Notre-Dame főoltára előtt.

Az érdekelték biztosra vették, hogy ezen eseményt az ismeretlenség homálya fedi minden veszedelmes elemmel szemben.

A fiatal házaspár lázasán készülődött a következő nap reggelére kitűzött nászutra a nyugalmat és biztonságot ígérő Olaszország felé.

Elérkezett az est.

Félhomály derengett a szobában, a hol Eliane és Jenő egy szép diványon egymás mellett ülve a jövő boldogságról csevegett.

Eliane férjének keblére hajtotta szőke fejcskáját. Egész testében reszketett.

Jenő gyengéden szorította magához nejét s „mi bajod édesem?“ kérdéssel forró csókot nyomott annak égő homlokára.

Eliane megremegett.

— Az Istenért! szólj, mi bajod? — kérdezte csodálkozva Jenő s erősebben vonta szívéhez Eliane-t.

— Ah úgy félek, hogy holnap nem indulhatunk... Úgy felek!.. — felelte Eliane s puha kaecóiba temette szépséges arcát, hogy ne lássa azt a esunya, rémes képet, melyet élénk képzelete rajzolt eléje.

Jenő szét akarta oszlatni a felelem és aggodalom borus felhőjét.

— Csak egy féléjszaka köt e földi pokolhoz — mondá — s azután vége a folytonos rettegésnek... Ne félj édes, nem bánt minket senki... Erősen működik a képzelő tehetséged... Fékezd kissé!.. Még beteggé tehet... —

Eliane görcsösen ragadta meg Jenő karját.

— Armand elárult!.. — sikoltott fel a kétségbeesés hangján s eszméletlenül hanyatlott férjének mellére.

Kivülről léptek zaja, kardcsörgés, vad zsvíj hallatszott.

Megnyilt az ajtó.

— Ki van itt? — rivált egy durva hang. Semmi felelet.

— A grófnak itt kell lennie!.. Itt kell lennie!.. — kiáltották többen. — Itt rejtőzködik!.. Aruló!.. Halálfia!.. Előkerítjük a föld alól is!.. — zugott a vérszomjas tömeg.

Néhányan tapogatózva kutattak a nagy teremben.

— Itt van!.. Tartom!.. — ordított az egyik.

— Elő vele!.. Hadd lássuk!.. tombolt a csöcselék.

— Hisz' ez csak nő!.. Üssétek agyon a hazugot!.. Ne piszkítsa becsületünket!..

Egygyel kevesebben lettek.

— Kötözzétek meg a foglyot!..

— Kötözzük!.. Hurcoljuk!..

— Ne érintsék a szentet istentelenek!.. — dördült meg Jenő felháborodásának, keservének hangja.

— Ahá!.. Kicsaltuk a rókát!.. Nyúzzuk meg!.. Drága a prémje!.. — bömbölt a söpredek s vagy hárman rohanták meg az Eliane megmentésére siető grótot.

Jenő kardja suhintva osztogatta a halált.

— Gaz bestiák!.. Zsványok!.. Nyomorult bitangok!.. Vérebek!.. — tört ki belőle a fásztó munkában egy-egy megvető kifejezés.

— Polgártárs szabd rövidebbre a nyelvedet, különben mi szabjuk!.. — fenyegetőzött egy bátoralan alak.

De a grótot nem lehetett megközelíteni. Neje iránti szerelme szinte természetfeletti erőt kölcsönzött neki.

— Ha nem enged, szúrjátok le a megkötö-

Tény az, hogy úgy Deák, mint Andrassy a kiegyezés művét állandó alapnak tartották, melyhez ők államférfiúi jellemökből folyó szívóssággal ragaszkodtak, s ez okból mindig elleneztek az önálló magyar hadsereget, mely szerintök megdöntené a dualizmust és perszonál unióra vezetne, de kétségbevonhatatlan tény az is, hogy a közös hadsereg magyar részének nemzeti alapon való kialakulását nem tartották óhajnak, vágyának, hanem jognak. Azért iktatták be az 1867-ik XII. t. c. szövegébe a „magyar hadsereg“ kifejezést, melyben radikálisan befoglaltatik minden, a mi a közös hadsereg magyar részét valóságos magyar hadsereggé teheti, tehát a vezényleti nyelv is; azért tartották fenn a nemzetnek az ujoncok megajánlásának jogát és feltételeit.

Az is elvitathatlan, hogy Deák és Andrassy az 1867-ben megállapított közjogi viszonyt, abban az alakjában, melyben az tényleg életbe lépett, befejezett műnek nem tartották. „A munka nincs befejezve“ mondotta Deák kevéssel a kiegyezés megkötése után, „de ami be van végezve, az elegendő arra, hogy reményt nyújtson a további sikerre.“

Nem állítjuk, hogy Deák és Andrassy felfogásából, amennyiben ez a felfogás beszédek és politikai cselekedeteikből visszatükröződik, ki lehet hozni azt, hogy ők a 67-iki alapot fejleszhetőnek, vagy tágíthatónak gondolták, de hogy ők a dualisztikus egyenlőség megvalósítása tekintetében a *haladást* lehetségesnek, sőt szükségesnek tartották, az nem csak Deáknak fentebb idézett szavaiból tűnik ki, hanem abból a gondoskodásból is, melylyel mind a két államférfiú a közösnek nyilvánított ügyek jogi keretét úgy alkotta meg, hogy abba a nemzet állami szuverenitásának összes jogait a keretek tágítása nélkül be lehessen illeszteni.

S azért, ha valaki az állítja, hogy Deák és Andrassy a kiegyezési alap fej-

lesztéséről, vagy annak tágításáról soha sem beszélnek, sőt inkább ezzel ellenkező meggyőződést nyilvánítanak, igazat adunk neki. A helytelen használat hozta forgalomba a „fejlesztés“ és „tágítás“ kifejezéseket, melyek azonban csak azt a követelést fejezik ki, hogy a 67-iki alaptörvény a dualisztikus egyenlőség elve szerint hajtassék végre.

Ilyen értelemben vett fejlesztésnek Deák is, meg Andrassy is hívei voltak, s a ki őket e tekintetben megcsontosított konzervatívoknak tünteti fel, az vét az igazság ellen, ha mindjárt a tudomány nevében fecseg is. F.

A privigyel mandátum.

Mikor e sorokat írjuk, még nem ismerjük a Kuria határozatának indokolását. Csak e rövid, de sokat mondó távirat fekszik előttünk, melyet pénteken 3 órakor intézett lapunk Szerkesztőjéhez a védő ügyvéd ur. A távirat így szól:

„Több mint 400 szavazatra vesztesítés, etetés-ítatási esetekre, fegyveres erő jogtalan igénybevételére, elnöki részrehajlásokra vizsgálat lett elrendelve. Ezek foganatosítása végett a Kuria a pozsonyi királyi táblát kereste meg. Dr. Tetétleni.“

Eddig a távirat. Ily kevés szóba lehetetlen súlyosabb vádat összetömöríteni. Mert megjegyzendő, hogy a privigyel kerületben csak 50 szóval „győzött“ a szabadelvű párt s a Kuria több mint 400 szavazatra rendel el vizsgálatot vesztesítés, etetés, itatás címén. A másik súlyos vád a fegyveres erő jogtalan használata, mely a levitézlett elnökök ellen irányul és ha a választót akadályozza szabadságában, feltétlenül semmisségi ok. Végre az elnökök részrehajlása, a harmadik, mely 50 szótöbbségnél ha 400 kifogásolható szavazat van, önkényt érthető.

A kuria fenti döntése Nyitra vármegye ezen háziperpatvarát országos cause céljévé bélyegezte és felhívta rá a nagy közönség osztatlan figyelmét.

Brestyenzsky Kálmannak ez az első elégtétele a hallatlan jogtalanságot; a népnek, az odaadó lelkes privigyel-kerületi polgárság kétségtelenül fényes rehabilitációt nyer a rajta elköve-

tett jogtápirásért. Ha a királyi táblai bíró kimegy a kerületbe meggyőződik a népnek közvetlen szájából, arról, amit eddig dr. Tetétleni hírneves választási ügyvéd ügyesen összefoglalt, hogy miként történik a legszebb polgári jognak gyakorlása Magyarországon. — nemcsak Nyitra-megyében, mert, hogy 50 szótöbbségnél 400 szavazatra terjeszti ki a Kuria a vizsgálatot, az megdöbbentő.

Együttal azonban megnyugtató is, mert kiállításba van helyezve, amire súlyt fektetünk, hogy itt nem csupán a mandatum érvényéről van szó, hanem messze tekint a kuria szeme, a vizsgáló elkövetőt is eber figyelemmel ajándékozta meg a magyar juszticia.

Attól éppenséggel nem félünk, hogy a Kuria a liberálisok ellenkérvénye folytán a néppártiakra is kiterjesztette a vizsgálatot, mert aki úgy be van avatva a néppárti kulisszák titkaiba, mint mi, az tudhatja, hogy Brestyenzsky sem nem etethetett, sem nem itathatott, annál kevésbé pedig vesztegethetett. De erre nem is volt szükség. Az emberek maguktól jöttek oly szilárd elhatározással, hogy a hatósági közegek legnagyobb terrorizmusa is alig egy-kettőt bírt közülük megfélemlíteni.

Mi örvendünk, hogy az ügy a bíróság kezébe kerül, mert eddig a választási visszaéléseket csak a *szolga*-bírák kezelték nálunk. Hogy miképen, azt a panaszos közönségnek elég alkalma volt megkésérülni.

Az a Galgenfrist, amit nyertek, míg a vizsgálat befejezve lesz, csak rövid ideig képes tartóztatni, azt a robbanó követ, melyet a kuria reájuk zúdított. Ugy a lelkes jelölt, mint kitartó, odaadó választói türtöztetni fogják türelmüket s szilárd meggyőződésben várják, hogy rájár végre a guzság elkövetőire a szekér rudja és eltasztja őket oda, a hova valók — a posványba.

Nagy megnyugtatónkra szolgál ez nekünk és elretentő például fog szolgáltatni a jövőre, mert ilyen gazdaságok csak Nyitra-megyében lehetségesek. Együttal sürgősen követelni fogjuk a választási „elnökök“ szigorú megfenyítését, kik már is sápadt arccal szeptegve járnak az utcán, előérzetében a megérdemelt jutalomnak. Elretentő példa nélkül ilyen választási visszaélések csak gyérülnek, de megszűnni nem fognak, csak gyökeres metszes képes kiirtani e politikai rákfenét, mely eddig minden szabadságot, minden jogot megfertőztetett a vármegyében.

Beavatott jogászörökben az a vélemény kering, hogy a privigyel kerületben 6 hét alatt a vizsgálat nem csak befejezve lesz, hanem a Kú-

zöttet! — harsogta a hóhérsparancsnok, aki, bár maga minden emberies érzelemből kivetkőzött, tudta, melyik a szív legérzékenyebb pontja.

— Ne nyúljatok hozzá szentségtelenek!... Itt vagyok!... Öljetek meg!... — kiáltotta Jenő s elakarta vetni fegyverét, a mitől csak az eközben magához tért Eliane gyöngye szavai tartották őt vissza — egy pillanatra.

— Tovább édes Jenő!... tovább!... Örömet látom a halált érted!... — bátorította férfias büszkeséggel Eliane a gróft.

— Neked elned kell Eliane! — szólt Jenő s önként szolgáltatva ki magát gyilkosainak kezébe.

— Oldjátok fel a nőt! — rikácsolt erre a hóhérsparancsnok

— A nyakas gróf kell nekünk!.. Indulj!..

— Isten veled Eliane!... Nemsokára találkozunk!... — rebegte utójára Jenő s ezután némán engedelmesskedett a vad erőszaknak...

Eliane komornájával szobájába zárkózva ima és könyhullatás közt virrasztotta át a borzalmas éjjel...

Alig törte át a hajnal az éjszaka vak sötét-ségét s Páris utcáit végig hömpölyögte az emberek sokasága oly zsvajjal, mintha az égboltozat recsegett, szakadozott volna.

Egy féktelen csoport Jenő gróf palotája felé irányította lépteit a legocsmányabb elcelődések kíséretében.

— Kiugrasztkuk az ágyból!... Ha-ha-ha!..

— Kipróbáljuk a szentségét!.. Hi-hi-hi!..

Minden új szólásra ismétlődött az őrdégi kacagás, míg csak a gróf szobájához nem értek.

— Csendesesen!.. Fel ne ebresszük!.. Ez az utolsó álma, hadd aludja békével!... — suhogtak a hóhérok, mi alatt nesztelenül akartak behatolni a terembe. Zárva volt. Kifeszítették az erős ajtót.

Mintha a delelő napnak tüzes csóvája csapott volna szemükbe, visszahökkenetek Eliane láttára.

— Mit akarnak? — kérdezte a grófnő lágyan csengő hangon.

Egyiküknek se volt bátorsága válaszolni. Valami leszögezte gonosz nyelvüket, talán maguk se tudták mi?

De csakhamar kivált egy durcás katona. Szitok dől belőle.

— Gyáva kutyák!... Elérzékenyültek!... No megálljatok!... Csak azt kívánjuk polgártársnő, kövess!

— Merre?... hova?...

— Ne törődj vele!... Ami dolgunk!...

Eliane habozva, sápadtan emelte fel tekintetét férjének képére, mely vele szemben a falou

függött s mintha szemrehányást olvasott volna le róla, egyszerre kigyulladt arca. Ajkaról csak egy szó röppent el: „Megyek!...“

Páris egyik félreeső helyen ijedten ütődtek a napnak fény sugarai egy vérrel ittatott acélra. Új munkára erősítették.

Titkos moraj vonult végig a bámészködő tömegen. Ez egyszer nem óhajtott áldozatot!...

Megvillant a guillotin acélja. Az emberek elfordítottak tekintetüket. E pillanatban egy dús szőkefürtű fej gurult a felfogó kosárba.

Eliane feje volt...

Amikor az emberek kisebb-nagyobb csoportokban elszéledtek egy züllött arcú népparát a kosár felé hajolt, belemarkolt az utolsó áldozat hajába s kirántotta a véres főt.

— Ismersz-e még engem, a „szörnyeteg“-et?

— kérdezte kejes gyönyörrel — a hideg fejtől.

— Látod, így kell neked!... Nekem köszönheted!... Én árultalak el, én Armand gróf, aki véreimet is feláldoztam a népert s akitől te megtagadtad kezdet!... Kikosaraztál!... Kosár legyen hóbotos fejecsédnek nyugheije...

E szavakkal visszadobta a főt s ő is eltávozott...

Kerédi Lajos.

ria a kir. táblai bíró jelentését is megkapja. Legyünk tehát nyugodtak, az esetet nem a kormány által kiküldött fegyelmi hatóság — mint annak idején Tarnóczy — hanem a rendes bíróság vette kezébe, melynek ítélete elé nyugodtan néz a nyitrai megyei néppárt.

Ujdonságok.

A feltámadás körmenete. Az egész földkerekségén, ahová a katolikus eszmék elhatalmoltak, a legszebb, legörvendesebb: a feltámadás dogmája. Ezt ünneplik kiváló fényvel és buzgósággal, azért helybeli olvasóinknak véltünk szolgálatot tenni, midőn a helybeli feltámadási körmenetek sorrendjét adjuk. 4 órákor a Mária hegyen, 5 órákor a kedves testvérek templomában, 6 órákor a székesegyházban (várban), 7 órákor a szent ferenciek templomában, 8 órákor a piaristák templomában. Tartanak feltámadási körmenetet az ügyészségi fogházban is d. u. 3 órákor, de ebben a nagy közönség részt nem vehet.

Nagyheti szent beszédek. A nagyheti folyamán virágvasárnaptól kezdve nagypéntekig bezárólag mindennap esti 6 órákor Péchy Arnold, jézustársasági atya az irgalmas Testvérek templomában szent beszédeket fog tartani. Husvétügyönásukat a hivek bármely napon végezhetik, mely célból a szent beszédeket tartó atya más papokkal együtt az egész héten át a közönség rendelkezésére fog állani.

Ziegler József csendőrezredes, a pozsonyi csendőrkörlet parancsnoka, a hét folyamán városunkban időzött s Kuhn Ottó csendőrhadnagy számtiszt társaságában a helybeli csendőrszárny felett szemlélet tartott.

Athelyezések a honvéd tisztikarban. A helyben állomásozó 14. honvéd gyalogezredtől athelyeztettek Glósz Sándor kezelőtiszt százados a munkácsi 12-dik, Ocsodál Károly hadnagy kezelőtiszt pedig a pécsi 19-ik honvéd gyalogezredhez.

Krisztus hét szava a keresztfán. A mint mult számunkban jeleztük, a helybeli műkedvelők fáradhatlan szorgalommal készülnek meglepni a nagyközönséget egy remekmű előadásával. Haydn József világhírű művét: „Krisztus hét szava a keresztfán” című oratoriumát fogják előadni. Az előadás április 20-án nagyszombat este 1/2 8 órákor lesz az alsóvárosi kegyesrendiek templomában. Ezen remekmű meghallgatását t. olvasóinknak melegen ajánljuk.

Honvédségi felolvasás. Ivánka Sándor százados törzstisztjelölt f. hó 14-én d. u. felolvasást tartott a helybeli honvéd gyalogezred tényleges és tartalékos tiszti kara előtt a „gyaloglás szerepéről a modern hárcban”.

A nyitrai kath. legényegylet ma délután 4 órákor saját házában (Piarista-utca 22.) rendes évi közgyűlést tartja, melyre az egylet disz. alapító-, pártoló- és rendes tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki jelentés az egylet évi működéséről. 2. A pénztárnok beszámolója. 3. A számvizsgáló bizottság kimutatása és jelentése az egylet vagyonának és pénzeinek kezeléséről és ennek alapján a pénztáros számára adandó felmentvény. 4. A választmány és az egyleti tagok indítványainak tárgyalása. 5. Az egész tisztikarnak és a választmányának megválasztása.

Bérmálás. Nyitra városban és az egyházmegyében **Dr. Batthyány Vilmos gróf** püspök coadjutor ur ő méltósága bérmálást végez a következő helyeken és napokon: Május 14-én Nyitrán, — 16-án Trencsénben, — 17-én Vág-Besztercén, — 18-án Beszterce-Podhagyon, — 19-én Predmérién, — 20-án Bittsén, — 21-én Rovnén, — 22-én Viszokán, — 23-án Turzófalván, — 24-én Rakován, — 25-én Csattcán, — 26-án Ó-Besztercén, — 27-én Kiszuca-Ujhelyen, — 28-án Tychován, — 29-én Várnán, — 30-án Vissnyón, — 31-én Rajecen és június 1-én Zsolnán. Ősszel a bérmálást folytatják: aug. 17-én Kosztolna-Mitice, — 28-án Dezeren, — 29-én Baánban, — 30-án Ribénben, — 31-én Szkacsánban, — szeptember 1-én Nyitra-Szucsán, — 2-án Rudnón, — 3-án Novákon, — 4-dikén Chinoránban, — 5-ken N.-Bossány és 6-dikán Kis-Apponyban. —

Erdekesnek tartjuk kiemelni a püspöki körleveléből, melyben az egyházmegye főpásztora a pápát a fenti határnapokról értesíti, hogy a főpásztort a fogadtatásnál mindazt előírja, ami az ő körutjában volt gyakorlatban. T. i. Batthyány gróf minden községben, midőn megerkezik, legelőbb a templomba vonul, hol a térdeplőn imádja az oltári szentséget és azután püspöki áldást ad a népre. A község lelkésze az új püspököt szenteltvízzel hintővel várja a templom ajtajánál s onnan távoztában ugyanaddig visszakiséri. — Másnap a helyi lelkész vagy más pap tartja a szentbeszédet. A bérmálás után Batthyány püspök az iskolákat látogatja meg, hol úgy az anyaegyház, mint a fiókiskolák növendékei összegyűlnek és kérdéseket intéz hozzájuk az előadott tárgyakból. Bende püspök ur felemlíti körlevelében, hogy gr. Batthyány kívánja, miszerint az ebéd rövid legyen, semmi a rendestől eltérő ital ne kerüljön az asztalra, és kerüljenek a felköszöntöket. Végül a főpásztor óhajtja, hogy jövődó utódját ne csak tisztelettel, áhitattal és szeretettel fogadják, hanem a coadjutor ur különös kiváságára tartózkodjanak a költséges ünnepélyektől, nevezetesen mozsárdurrogatástól és mindennemű zajt okozó szertartástól. — Itt megemlítjük még, hogy Batthyány püspök ur szorgalmasan tanul tótul, és kilátás van reá, ha nem is most, de a közel jövőben, hogy az egyházmegye népe méltányos óhaja teljesülésbe fog menni, hogy t. i. főpásztort a saját nyelvén fogja hallani szónokolni, amivel kétségkívül közelebb jön a nép szívéhez.

Nagyhét. A nagyheti isteni tisztelet sorrendje a vári székesegyházban: április 19-én szerdán délután 3 órákor énekes zsolozsma és Jeremiás siralmi. — Április 20-án, zöldesütörtökön délelőtt 8 órákor a püspök ur tart ünnepélyes szent misét, közben végzi nagy segédlettel az olajszentelést; mise után pedig a 12 szegény szokásos lábmosása következik, kiket délelőtt asztalánál megvendégel; délután 3 órákor énekes zsolozsma és Jeremiás siralmi. — Április 21-én, nagypénteken reggel 1/2 9 órákor kezdődnek az egyházi szertartások, közben szent beszéd és a szertartások végén Krisztus sirbavétele; délután 3 órákor énekes zsolozsma és Jeremiás siralmi. — Április 22-én, nagyszombaton, az egyházi szertartások tűz, víz és husvétügyertaszentelés kezdődnek reggel 1/2 8 órákor, melyek elvégzése után énekes szentmise; délután 1/2 6 órákor énekes zsolozsma, s utána a feltámadás emlékének megünneplése. — Április 23-án, husvét vasárnapján, délelőtt 9 órákor szent beszéd, utána ünnepélyes nagymise, melyet püspök ur ő Exc. végez; délután 3 órákor vecsernye. — Április 24-én, husvét hétfőn, délelőtt 9 órákor szent beszéd, utána ünnepélyes nagymise; délután 3 órákor vecsernye.

Sebeők Sári hangversenye Sebeők Sári, Sebeők Antal nyitrai honvéd főtörzsorvos, kitűnő képzettségű leánya, a bécsi udvari opera tagja, e hó 25-én nagyszabású hangversenyt rendez Nyitrán. Az ifjú hölgygel egy még fiatalabb, állítólag 10 éves Lengyel Ernő zongora művész fog fellépni a nyitrai színházban. A helyi és vidéki közönség meleg rokonszenvvel néz elébe a joggal sokat ígérő hangversenynek.

Engel József halála után sok mindenfele bántotta az embereket, többi között sajnálták a hivatalnokait, a kik állás nélkül maradtak s a kikeről, mert csak rövidebb ideig voltak nála alkalmazva nem is gondoskodott végrendeletében. Most már ez a kérdés is megoldást nyert, mert a magyar „Leszámitoló és Pénzváltó Bank” az egész területet hivatalnokaival együtt átvette és azt július hó 1-én meg is nyitja.

Újabb egyezés a Sembery ügyben A F. M. K. E. igazgató választmánya f. hó 20-án, d. u. 1/2 4 órákor, Nyitrán, a vármegyeház kis termében rendkívüli ülést tart, a melynek sűrűs összehívása a Sembery-hagyaték kérdése miatt vált szükségessé. Dr. Petrikovits Aladár egyesületi jogtanácsosnak ugyanis, kisk. Sembery István újonnan kinevezett gyámjának sikerült egyezséget kötni, mely az igazgató választmány jóváhagyását igényli. Az egyesület elnöksége fölkéri az igazgató választmány tagjait, hogy az ügy sürgősségére és fontosságára való tekintettel, az ülésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Halálozás. Conrad István, szül. Fodor Olga urnó elete 29 évében Szenicen f. hó 7-én jobb létre szenderült. A megboldogult Fodor József galgóci ügyvéd leánya és Frideczky Timót galgóci főbíró nejeének nővere volt. Béke poraira!

Adomány. Bende Imre püspök ur öngyerméltósága az apponyi rk. fiúiskola javítási költségeihez 200 korona segélyvel járult hozzá, mely legkegyesebb ajándékáért az iskolaszék nevében hálás köszönetet mond: Hamar Kálmán isk. sz. elnök.

Az elfelelt szobor helye. A helybeli szoborépítési bizottság a törvényszéki palota előtti teret rendeztetni és parkiroztatni akarja, s azért már most akarja megjelölni az újonnan föllálandó u. n. „elfelelt szobor” helyét. A szoborépítési egylet javaslatát a városi tanács magába vette, s a püspök ur ő excellenciája elé terjesztette, aki az illetékes alsóvárosi plébános véleményét kérte, hogy alkalmasnak találja-e a szobor számára eddigiek szerint kijelölt helyet vagy sem. A plébános ur eddig nem válaszolt, nem akarom befolyásolni választát, midőn azt állítom, hogy a kijelölt hely semmiképen sem alkalmas a felállandó szobor számára. Mert a szobrot az országut és a gyalogjáró között lévő szűk helyen, a törvényszéki palota kapujával szemben akarnák felállítani. Ez a hely oly szűk, hogy ezen egy nagyobb szoborhoz szükséges talpazat el sem fér, tekintve a nagy közönség érdeklődését a szobor sokkal nagyobbra van tervezve, miért is a gyűjtés intenzívebb folytatása szükséges volna. E helyen a szobor legjobban van kitéve megrongálásnak, arra megy a legnagyobb forgalom, ott van a marhavásártér, a tervezett kis kerítés meg nem védi. De idővel az utat szélesíteni is kell, mert Nyitra csak arra terjedhet, a gyalogjáróra ott szükség nem lesz, hisz a palota előtti téren elég ut lesz, s akkor a szobrot hová teszik? Azért véleményem szerint legjobban lenne a gyalogjárón belüli téren, de még a legjobban volna a tér közepén egy „Patrona Hungariae” szobor, mert hogy a törvényszéki palota előtt Deák szobor nem lesz, nagyon könnyen szerre meggyőződést, aki Nyitra szegénységét jól ismeri. Azért a hely megválasztása gondos megfontolást igényel. Egy nyitrai polgár.

Husvétü szünet. A diákság álmainak netovábbja a szünet, mindenki tudja, aki diák volt, mit tesz az: hazamenni husvétü szünetre. Diákjaink is szétrepülnek a szélrózsa minden irányában, hogy az édes szülői házában egy pár jó napot töltsenek. Gymanistáink már virágvasárnap, felső leányiskolásaink pedig kedden kezdik a husvétü szünetet, mindakét intézetben előbb szokott buzgósággal végzik a lelkigyakorlatokat, utánuk meggyónnak, megáldoznak és vidáman mennek hazafele, hogy husvétü utáni kedden annál bánatosabban dőcögjenek Nyitra felé s a természet szabad ölet fölcsereljék az iskola falaival. Azonban hiába, mert minden mulandó.

Egy elfelelt szobor. A nyitrai új törvényszéki palota előtt emelendő Szűz Mária szoborra újabban érkezett Meszkesztősegyházköz özv. Mazóly Antalné urnától b. férje temetése alkalmából 6 kor. Czegény Henrika név alatt Assakürthről 2 kor. 50 fill. Összesen 8 kor. 50 fill. Hozzáadva a lapunk utolsó számában kimutatott 768 kor.-hoz, lesz főösszeg 776 kor. 50 fill. Isten fizesse meg!

Megint államosítanak! Egy helybeli lap azt jelenti, hogy Vágsellyén állami népiskolát létesítenek. Nem vagyunk tájékozva közelebbről az ottani viszonyokról, és nem is tudjuk, vajjon ez által megszűnik-e a vágsellyei kath. iskola, vagy pedig vele párhuzamosan fog működni az állami népnevelő is, mint ez megyénkben már több helyen megvan. Ez utóbbi esetben felesleges, az előbbi esetben pedig sajnálatos volna. Vágsellyén úgy tudjuk az esztergomi primás a patrónus. A primacia vállvetve a jómódu és tisztán katolikus vágsellyei birtokosokkal és jóindulatú gazdákkal kétségkívül katolikus iskolát is emelhetek volna.

Engel József gabonagykereskedő üzletének átvétele. A Fiumében székelő forgalmi bank néhai Engel József gabonauzletét átvette, magtárait, irodahelyiségét kibérelte és működését f. e. július 1-én kezdi meg. Ki sem kell emelnünk, hogy ezen tény a város és környékére nagy horderővel, zárt oly nagy aranyu üzlet megszüntetése mint az Engelé volt, nagy irt hagyott volna maga után, ha annak pótlása gyorsan be nem következik. A mint halljuk a bank takarmányműek mint korpa, száraz moslék stb. eladásait üzleti körébe fogja vonni és így mi kétség sem foroghat fenn, hogy prosperálni fog.

Osztroluczky Géza főispán az ivanóci és nemes podhragyi birtokát 15 évre kibérelte Gansler Mór melesici lakos.

Az 1905. évi II. ülészakra ki-sorsolt esküdtek névsora. Rendes esküdtek: dr. Czípkó István ügyvéd, Holics, Gubits Bernát kereskedő, Privigye, Elek Inre, földbirtokos, Malomszegh, Szunyogh Vilmos földbirtokos, Alsó-Zelle, Trunkát Antal földbirtokos, Galgóc, Koreszka István földbirtokos, Dojes, Finka Gyula földbirtokos, F.-Helbény, Rosenthal Lipót kereskedő, N-Bossány, Schwitzer Simon nagybérlő, Vágmedence, Singer Armin kereskedő, A-Vesztenic, dr. Szvayt Pál ügyvéd, Szenie, Schenk Gyula földbirtokos, Komjáth, Etter Kálmán tisztartó, Úrmény, br. Haupt Stummer Lipót n-birtokos, Tőkésujfalu, Gombárik István fodrász, Nyitra, Firkász Adolf ur. erdőmester, Szakacsány, Komáromy Károly gazdatiszt, Nagysurány (Nagy-Csíke pusztá) Kropácsy János vendéglős, Banka, Lamparter Rezső gazdatiszt, F.-Elefant, Lang Károly tkpt. pénztáros, Galgóc, Szadlon Károly börgy. igazg. Nagy-Bossány, Schrank Samu kereskedő, Tardoskéd, Schultz Ede n.-bérlő, N-Eörvisty, Felsenburg József ékszerész, N.-Tapolcsány, Filatz Lajos magánzó, Privigye, dr. Szabó Samu ügyvéd, Nyitra, Susztek Ambrus könyvelő, Nyitra, Szathmáry Gyula gazdatiszt, Malomszegh, (Ondrohó pusztá) Szentgyörgyi József urad. vadász, Csornok, Szlamka Pál kereskedő, Chinorán, (Pótesküdték valamennyien Nyitráról) Nahlovsky János pek. Einzinger József kereskedő, Herverth János tkp. pénzt., Nikl Mihály ny. stkv., Juhari Károly szobafestő, Kramár Vilmos könyvnyomdász, Dombay Hugo ügyvéd, Fuchs Zsigmond ügyvéd-jelölt, Hamburger Gyula géplakatos, Freund Gyula földbirtokos.

Hollady legujabb remeklése. A nagyrippényi völgyben Hollady Jenő úrnincsi plebános, a nagytapolcsányi liberális párt alelnöke szokta összeírni a választókat. Már tavall megtizedelte a szegény földmives választókat, ez évben pedig a szószeres értelmében grassált, mert mint pld. Krtócon a szavazók felet hagyta ki. Mit akar ő ezzel elérni, fölfoghatlan egy dolog, mert hiszen már maga a tavarnoki báró sem vallja magát liberálisnak, hanem hatalompártiának, pedig Hollady köztudomás szerint teljesen Stummer vazallusának szokott mutatkozni. Ilyen embereket kerüljön csak a koalíció kormánya — teljesen le kell szorítani a közszerelés terétől, mert csak kárára vannak a politikai morálnak, keserűségére a szegény népek, bosszantására az önálló meggyőződéssel bíró és önfeláldozóan működő ellenzéki férfiaknak. Szomorú és Judasszagu dolog az, hogy egy pap még a legstréberebb civileken is tud akar tenni a liberális erkölcsöket jellemző igazságtalanságban. *Vidéki.*

Uránia. A helybeli kath. kőműves egylet elnöksége faradhatlan az ismeretterjesztő előadások rendezésében. A mult vasárnap is bemutatták szépen sikerült vetített képekben az Al-Duna vidéket. Látogatásával megtisztelte a felolvasó estélyt dr. Batthyány Vilmos gróf, püspök coadjutor úr ő méltósága és számos előkelő vendég. A vetítést felolvasásával kísérte Belák József egyleti másodelnök, aki több ízben eszközölt kaulozásával és ügyesen beleszólt élceivel a jelen voltak osztalan elismerését kiérdemelte. Az egylet husvét hétfőn bemutatja Róma nevezetéseit, ezen felolvasás iránt nagy az érdeklődés.

Szép torna ünnepélyt rendezett Geszti Ágoston főgimnáziumi tornatanító szombaton f. hó 8-án a főgimnázium tagas tornatermében. A termet 5 órakor d. u. nagyszánu előkelő közönség töltötte meg, kiknek sorában ott láttunk több kanonokot, törzstiszteket és még többeket városunk kitűnőségeiből. A műsornak ügyesen megvalósított pontjai közül különösen a tornászok diszfelvonulása a lovon, nyújtón és korlátan bemutatott szabadgyakorlatok s végül a versenyek arattak nagy tetszést. A futó-mászó versenyben Králik Kálmán VIII. o. t. nyerte el az ezüstérmes első díjat, a magas és távugrásban pedig Majeresik János VIII. o. t. lett győztes. Igyen ügyesen mástak meg Pekarovics János VIII. és Wayand Károly VI. osztályú tanulók. A nyújtón és kor-

látón Ungár J. V. o. t. tornászott a legszebben s a jury neki is ítélte oda az első díjat, de azért nagy tetszést arattak Pekarovics és Králik VIII. o. tanulók is ezen szereken bemutatott csinos gyakorlataikkal. Ezen szabadon választott versenygyakorlatok után a nézőközönség arcára izgatottság vonásai rajzolódtak. Most következett a programnak legerdekesebb pontja: a vívás. Négy csinos fiú lépett a porondra, vívóöltözetben, kardokkal és fejvédő álarokkal a kezökben; fényes kardjaiknál csak a szemök villogott jobban, kemény álarcaiknál csak az a vágy volt bennök keményebb, hogy egymást legyőzhessék. De a versenyt még iskolavívás előzte meg, melyet a vívó-tanárral mutatott be Kürth Richard VIII. osztályú tanulóval. Kürth Richard bátor fellelése és szép testtartása rögtön megnyerte a hozzáértők tetszését és ezért nagy tapsot is aratott. A vívó-versenyen rajta kívül még Crausz K. VII., Sümegh J. VII. és Szabó VIII. o. tanulók vettek részt. A versenyt Farkass és Párniczky főhadnagyság vezették. Kürth Richardnak az iskola-vívásban tanúsított ügyessége itt is babérokat szerzett a számára, mert társait levervén, győztesként ő került ki a versenyből. Crausz Kázmér VII. o. tanuló kitűnő elasticitással és gyorsasággal kezelte a kardot, és a második díjat vitte el. Sümegh harmadiknak került ki a versenyből; ő törekvő. A verseny után a juri hirdette ki a győzteseket és kiosztották a díjakat, melyek — tudom — sokáig fogják büszkeséggel eltölteni az ifjak szívét. A közönség a legjobb hangulatban (mit még a zene hangjai is emeltek) 8 óra tájban oszlott szét. Szép és nagyon helyes az ifjakban növelni a testi erőt, csak az a kár, hogy a versenyekben az alsóbb osztályok is nem vehettek részt.

A kisucaujhelyi esperesi kerület tanítótestülete e hó 13-án Ochodnicán együttesen tartotta meg husvétii gyónását, mely alkalommal Szimida Kálmán, ker. tanfelügyelő exhortatiót intézett hozzájuk. A szent áldozás után mindannyian Czivány K. ochodnicai plebános vendégszerető asztalánál voltak hivatalosak.

A zsolnai választás. A tencsénmegyei állandó választmány április hó 14-én tartott ülésén határozatilag kimondotta, hogy Rudnay István zsolnai mandátumának megsemmisítése folytán az új választás május hó 2-án lesz meg-ejtve. Választási elnökké lett kiküldve dr. Stern Rezső zsolnai ügyvéd, alelnökké: Gáli József al-esperes, jegyzőknek: dr. Spierer Ignác és Hofmann Ferenc. Egyedüli jelölt mostanáig dr. Smielovszky Valér függetl. programmal. A liberális párt mostanáig nem tudott jelöltet kapni. Emlégetik Mandel Pált, Serényi Lajost s másokat. A kerületben mostanáig teljes politikai szélcsend uralkodott. Zsolnán csak Smielovszky zászlói lengenek.

Mire jó az ABC. Egy jó képű sváb atyafi állít be a plebániára, s tiszteletteljesen jelenti, hogy fia született. Kéri a plebános urat, hogy fáradjon el a templomba, ahol a keresztszülők a gyermekkel már várnak reá. A plebános elindul, vele megy a boldog apa is. Utközben megkérdi őt a plebános:

- Hát mi lesz a gyermek neve?
- Gárol, Herr Pfarrer.
- Aztán miért éppen Gárol?
- Hát kérem szépen, így következik, mert ez a hetedik gyermekem és az ABC így mutatja.
- Hogy-hogy?
- Andalga, Bál, Cepi, Dóni, Ete, Fenzel, és most Gárol.

Uj gabonabevásárlási telep. Az évtizedek óta fennálló és Fleischl Samu budapesti gabonagyáros-cég az itteni piacon megyénkre kiterjedő gabona-bevásárlási telepet létesít, annak élén Bernstein Kálmán ur fog működni.

Ismétlődő balesetek. Néhány hét óta Libertiny Arzen biztosítási hivatalnok automobillal a városban. Már több kellemetlensége támadt e miatt. Vagy 10 nappal ezelőtt a ghymesi jegyző kocsiját döntötték arokba a megijedt lovak és a jegyző karján súlyos természetű sérülést szenvedett. Ugyanakkor a gerencséri plebános lovai is megbokrosodtak, de szerencsére komoly baj nem történt. Kedden f. hó 11-én azonban igen félelmetes jelenet játszódott le a Hidutcsában. Egy vidéki parasztnak a lovai megijedtek a sebesen haladó automobiltól és neki rontottak az ördögös „masinának.” Az automobill előreszét összezúzták s a rázkódás következtében a bennülő Uherek könyvelő kiesett belőle, Libertiny azonban még idejekorán agrott le, nagyobb sérülés azonban nem történt. De a megvadult lovak erős sebeket szenvedtek lábaikon és csak nagy nehezen lehetett azokat megfékezni. Talán mégis nagyobb elővigyázattal kellene kezelni azt az automobilt és különösen vásári napokon nem volna szabad sebesen hajtani.

Garázdálkodások netovábbja. Szám-talanszor volt már alkalma a vidéki sajtóknak teleplezni a farkasdi fiatalság csúnytevéseit, éjjeli garázdálkodásait, melynek az a végeredménye, hogy a nyitrai börtön nem tud kiürülni. Sajnos, az állapotok az utólagos hetekben fokozatosan komolyabb képleteteket és tényeket hoztak napvilágra. Az éjjeli lárma, mely reggelig tart még gyakoribb és káros következményekkel járt. Több helyen kiszakították a kerítéseket, elemeltek és utcaajtókat. Ellopták a veremkőket a krumplit és zöldséget, ablakok lettek bezúzva, cégtáblák leverve. A bíró házáról is ellopták a firmát és hiába kutatják, hogy hol van az utcán és kertekben levő fákat tucat számra kitorodáltak, egymásnak fejt belekelték s. i. t. A főbíró végre is megsokalván a panaszt és felsőbb nyomása következtében végre valahára a farkasdi előjáróság egyik gyűlésében egyhangulag jegyzőkönyvbe vetette, hogy csendőrséghez folyamodik. A cigánytanyánk szerint kellene tehát most már: „adjad Uram de rögtön.” De nemcsak a közbiztonság céljából, van még több más ok arra, hogy Farkasdon a csendőrségre nagy szükség van s a helyzet biztos javulását reméljük. A vasárnapi munkaszünet jobb betartását úgy az üzletekben mind a föld hátnál is. A keresztek megszabott nyitvatartását s helyenként a ferbli és huszonegy verésének kiirtását. Az éjjeli örök ébrentartása, a köztisztaság megfigyelése, az állatok túlterhelhetése és kinzásának megfigyelése is a csendőrségnek hatásköréhez fog tartozni. Reméljük, hogy a hatóság azon lesz, miszerint ilyen exponált helyre mint Farkasd a legszigorubb és köteleességtudó embereket szemelje ki — mielőbb.

Tűzvész Ghymesen. A mult hét keddi napján Ghymes községben tűz ütött ki. A dühöngő vihar még veszedelmesebbé tette ezt a magában is félelmetes pusztító elemet s a lángokat és szikrákat széthordta a község házaira. A község lakói rettenetesen megrémültek, mert a viharban tényleg attól lehetett tartani, hogy az egész község porrá ég. S habár a lakosok még nagy szerencséről beszélhetnek, azért mégis elég kár történt, mert számos ház és a többi között dr. Weisz Vilmos nyitrai ügyvédnek több gazdasági épülete is martalécul estek.

Kitűnő

minőségű

„Togo“

száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve.

Kapható: EINCZINGER JÓZSEF és T^{SA} fűszerkereskedésében Nyitrán.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstr. 120.
(saját házában.)
Kivánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománcozott **Homlokzat-festéke** hatóságilag védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona- és civilintézményeknek, vasutaknak stb. **Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva.** Legelősebb festék homlokzatokra, belterületekre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhöz. **Egy négyzetméter ára 5 fillér.** Meglehető eredmény. **Homlokzat-festék** viharmentes, mérsékelt oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kígr-ja 24 fillértől feljebb. 2-15.

Pályázat iparosnak szánt utazási ösztöndíjra. Az iparosok képzése szempontjából felette üdvös leven, hogy a külföld ipari viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítsek, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara területére egyévenként más-más iparosnak kiadandó 600 (hatszáz) koronás utazási-ösztöndíjat rendszeresített. Ezen ösztöndíjra az 1905. évre nézve a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara ezuttal nyilvános pályázatot hirdet. Pályázhatnak a kamara területén vagyis Pozsony szab. kir. város, Nyitra—Pozsony—Trenesén és Turóc vármegye területén lakó mindazon iparosok, a kik továbbképzésük és az ipari viszonyok tanulmányozása céljából külföldre szándékoznak indulni és a kik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek vagy az alól felmentettek. Pályázat határideje 1905. ápr. 30-ig. Bővebb értesítést a pozsonyi keresk. és iparkamaránál nyerhetnek az esetleges pályázók.

Minden háziasszony
búszkesége a jó kávé.

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávéjának**

egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányoz-
nia a kávéital készítésénél.

o o o

Csak az eredeti csomagokat kér-
jük a „KATHREINER» névvel.

ELADÓ

30 ezer db. gyökeres **szőlőfásajtvány** portális alanyon: ezerjő (stuláci), olasz rizling és pirosdinka fajokból, fajtiszta és kifogástalan minőségben I. oszt. **165 kor.**, II. oszt. **65 kor.** ezre. **Zöldajtvány** 2 ezer db. monticola alanyon: olasz rizling, I. oszt. **90 kor.** ezre, nagyobb mennyiségű portális I. oszt. sima 15 kor., gyökeres 30 kor. ezre. Megrendeléseket 10% előleg beküldése mellett elfogad **Saguly Dániel** Nagymaros, (Hont megye).

Nyitra legújabb és legmodernebb üzlete

VEREBÉLY GÉZA VÁRMEGYE-UTCA 16.

Ajánlja dúsán felszerelt

RAKTÁRÁT
uri-, női divat, fehérnemű,
asztalnemű, kézmű, szö-
vött- és rövid-árúknak

a n. é. közönség szíves figyelmébe.

A cég csak elsőrangú, megbízható gyártmányokat tart raktáron.

Kitűnő magyar gyártmányok: pécsi bőr keztyűk, szépassági asztalneműk és vásznak; Pelikán és Gyukits-féle kalapok, rózsahegy-i pamutvásznak, nagyenyedi narisnyák, ó-budai voilek, stb.

Francia és angol tavaszi női szövet különlegességek.

Siegl-féle lenvásznak. — Regenhardt és Raymann-féle asztalneműk.

Schroll-féle sifonok.

Cosmanosi voilek, francia batisztok, delaine, zefirek.

Angol ruha vásznak.

Tavaszi férfi kalapudjanságok, nyak-
kendő különlegességek s egyéb férfi-
divat cikkek.

Bélés és rövid árú.

A cég melegen ajánlja saját utasi-
tása szerint készült, eddig bármily né-
ven elnevezett minőségeket felülmuló

„TÜNDÉRVÁSZNÁT“
PAMUTFONÁL

mely ágyneműekre és női ingekre felette
alkalmas. 3 minőségben van raktáron;

I-ső minőség 1 vég 23 méter 82 cm. széles K. 17.50

II-ik „ 1 „ 23 „ 82 cm. „ K. 15.30

III-ik „ 1 „ 23 „ 82 cm. „ K. 13.20

3% pénztári engedménnyel.

E kitűnő, tündéres szépségű vásznat
kizárólagosan csak fenti cégnél lehet
beszerezni, miután a gyáros erre szer-
ződésileg kötelezve van.

Minden egyes cikken a legol-
csóbb szabott ár van feltüntetve,
miért is kérem a n. é. közönséget, kegyes-
kedjék a céltalan alkudozást mellőzni.

Tisztelettel esedezem a n. é. közön-
séghez, méltóztatna üzletemet nagybecsű
látogatásával megtisztelni, hogy az árú
minősége, szépsége s rendkívüli olcsó-
sága felől — minden vételkötelezettség
nélkül — meggyőződést szerezni alkalma
nyiljék.

**UGYANITT JÓ HÁZBÓL VALÓ KERESZTÉNY
FIATALEMBER GYAKORNOKNAK FELVÉTELEK.**

ÚJ ÜZLET! Guttmann Sámuel ÚJ ÜZLET!

*** Nyitrán, Tóth Vilmos utca 10. szám. ***

Kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

óriási választékban a legjutányosabb áron kaphatók.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ ISZÓ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet. 20—26

CSARNOK

Adatok a nyitrai papnövelde történetéhez.

(Folytatás.)

Feltűnő azon befolyás, melyet a helytartótanács a papnöveldek vezetésére gyakorolt. Nemcsak megkívánja 1833-ban, hogy a theologiai tanárok valamennyien szerezzék meg az egyetemi approbációt mindazon tárgyakból, melyeket tanítanak — kivéve a Canonicus theologust — hanem bekívánja a növendékek informatióit a „magatartásról” és a tanulmányokban tett előmenetelről. Adamkovics pozsonyi királyi főigazgató, kinek a bölcsészeti tanfolyam éppúgy alárendelve lett, mint bármely gimnázium, 1841. okt. 23-án kelt átirata szerint éppen nincs megelégedve az intézettel és figyelmezteti Palugyay püspököt (1838—58), hogy tanárai jobban iparkodjanak és a növendékeket nagyobb szorgalomra serkentsék. A kir. főigazgatóság életbeléptetésével a bölcsészeti tanfolyam teljesen elvált a theologiatól és külön igazgatót kapott, kit Adamkovics leveleiben mindig „tanodalmi aligazgatóknak” nevez, és különböző volt a seminarium rectorától.

Az akkori jobbágyi viszonyokból kell kimagyaráznunk a helytartótanács 1839. márc. 19. azon intézkedését, mely szerint a papnöveldeben „benevolos auditores praesertim e statu suo non elibertas ad praedlectiones frequentandas admitti non debere.”

Midőn 1841-ben Mészáros András Canonicus theologus betegsége miatt felmentetett a theologiai tanításától, Palugyay nem lévén hamarjában más kanonok, ki a tanszéket elfoglalja, értesíti a Rectort, hogy felterjesztést tesz a helytartótanácsához, miszerint ex Fundo regulatorum Episcopatum 300 frtot fog kérni a helyettes tanár fizetésére, mi ha nem teljesítették, az eddigi Canonicus Theologus fizesse a tanárt. És csakugyan ez az első e nemű eset a papnövelde történetében, hogy a helyettes tanárt, ha van olyan, a káptalan valamely tagja állandóan fizeti napjainkig.

A negyvenes években a királyi főigazgató az ébredő nemzeti szellem nyomása alatt követeli az intézet előljáróságától, hogy a magyar nyelv „kirekesztőleg” minden ügykezelésben használtsanak, sőt 1841-ben kívánja, hogy tananyvául is behozassék a papnöveldeben. A tanári kar azonban akkor nagyon is indokolt ama nézetének ad kifejezést, hogy a magyar nyelv mostanáig annyira niúcsen kiművelve, hogy műszavai volna, vagy honi nyelven irt szakmunkákkal rendelkezzenek, e kettő nélkül pedig lehetetlen a tanítás. Egyébként a papnövelde e tekintetben semminemű gáncs nem érheti, mert mint fenebb említettük, a magyar nyelv már 1822-ben rendes tantárgyul hozatott be és pedig nem csupán a bölcsészeti tanfolyamon, hanem legalább 1835-től kezdve mind a négy theologiai korosztály hetenkint két órát hallgatott a magyar irodalomból és ezen állapot tartott egész 1850-ig; mikor a Bach korszak véget vetett neki, hogy csak később viruljon fel, ismét a kiegyezés után.

Adamkovics 1845-ben hivatkozva a már előbb „közönségesített (publicált) rendelvényekre” azt követeli a „tanodalmi aligazgatótól, hogy minden külső és belső foglalatosságára nézve hozza be a magyar nyelvet” jegyzőkönyveit és számadásait ezen a nyelven vezesse és beterjessze. Sőt a püspöki kar is felette felkarolta a nemzeti nyelvet, amennyiben egy magyar egyháztörténelemre 250 darab arany pályázatot tűzött ki, s míg a viszonylag második legjobb pályázatot is 150 drb arannyal kecsgettette az irodalmi versenyre.

ÓRIÁSI SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 vőnknek: egyedül az **utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig**

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorsjegyre,
a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451 sz. sorsjegyre, továbbá **100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendelkezzen nálunk egy szerencsesorsjeggyel.

A most kezdődő 18. **110,000** sorsjegyre **55,000** pénznyeremény jut magyar osztálysorsjátékban ismét és összesen **14 millió 459,000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. a. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérje meg szerencsésjét azon számmal, mely neve svagy családtagjainak neve mellett áll.

Adam	882	Cecilia	82156	Gellért	72630	János	82967	Manó	83259	Salamon	2895
Adel	4148	Celestin	83519	Gereben	83949	Jenő	83345	Marcel	2881	Sama	7979
Adolár	12802	Dávid	2778	Gergely	83216	Jolán	2877	Marit	7290	Sándor	17763
Adolf	20453	Dávid	5627	Géza	2797	Jónás	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnes	22511	Dénes	72426	Gisella	5649	Jozsa	12320	Márkus	22014	Sarolta	24029
Agoston	24342	Dézsd	20983	Gusztáv	13151	József	21452	Martha	24003	Sebestyén	24289
Aladár	23818	Domokos	23006	György	21146	Judith	23095	Márton	24274	Simon	40746
Albert	44360	Dóra	24268	Győző	23018	Julianna	24038	Matlid	40705	Szeréna	57716
Alfréd	59119	Dorotea	29629	Gyula	24298	Kálmán	40482	Katya	56691	Takacsy	59475
Akos	72613	Edith	56310	Hedwig	29433	Karolin	56572	Kelánia	59564	Tamás	40971
Amália	82811	Éde	59159	Helena	56525	Károly	59505	Menyhért	80019	Tasilló	83022
Ambrus	83145	Edvin	72622	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	83006	Terus	83300
Andor	83605	Elek	82836	Henrik	72683	Kazmér	82960	Miklós	83273	Tibor	2898
András	390	Eisemér	83164	Hermann	82954	Kelemen	82446	Miksa	2899	Tihamér	8504
Anna	4948	Emil	84520	Hermína	83217	Klára	2878	Milán	7288	Timon	18652
Antal	12417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	17738	Tivadár	22027
Aranka	20693	Endre	5641	Hubert	6313	Kornel	18863	Móric	22016	Tobias	24055
Armand	22514	Ernő	15483	Hugo	13154	Kornelia	22002	Nandor	24014	Urban	24295
Arnold	24248	Ernesztin	21142	Humbert	21147	Kriszta	22097	Naróisz	24279	Valéria	40789
Arpád	28228	Erwin	22007	Iolyka	23077	Krisztina	24365	Olga	40733	Vasul	58013
Arthur	44359	Eva	24259	Iduska	24270	Lajos	40485	Oliver	37028	Vendel	59586
Aurel	59142	Eraszbet	29526	Ignác	29647	Laszló	56678	Orban	59566	Viktor	80974
Artlla	72615	Eszter	56471	Ilika	56522	Laura	59532	Oszkár	80448	Viktoria	82047
Balázs	82826	Etel	59163	Iliés	59188	Lázár	72076	Otto	83008	Vilbald	83022
Balint	83155	Fabian	72625	Ilma	72629	Lénárt	82952	Ódón	83281	Vilma	2909
Barnabás	83511	Felix	82847	Iona	82965	Lenke	82255	Pál	2892	Vilmos	8018
Bela	2749	Ferdinand	82215	Imre	82225	Leo	2879	Paula	7290	Vince	18000
Benedek	5498	Ferenc	84531	Ince	2876	Leonia	7278	Petronella	17740	Virgil	22039
Bernat	12421	Flora	2792	Ipoly	6423	Lidia	17350	Peter	22017	Zoltan	24044
Berta	20878	Francoiska	5642	Iren	13229	Lipót	22009	Piroska	24017	Zsigmond	25126
Bertalan	22525	Frida	12435	Irina	21148	Lóránt	23100	Pista	24288	Zsuzsa	42270
Blanka	24254	Frigyos	21144	István	23092	Lothár	24272	Rafael	40742	Zsuzsanna	38021
Bodog	28286	Fülöp	24009	Isabella	24254	Lorino	40702	Regina	17296		
Bogdán	56273	Gabor	24263	Isidor	40463	Ludmilla	56687	Richard	59573		
Borbála	59145	Gabriella	29541	Ivan	56556	Luzsa	59556	Róbert	80689		
Boriska	72618	Gáspár	56511	Jakab	59293	Malvin	71128	Rózsika	83020		
Bruno	82844	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	83975	Rudolf	83296		

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer. 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/5 eredeti sorsjegy frt .75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 3.—; 6.—; 6.—; 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervzet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 23-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. ÉS TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46 a.

II. fiók: Múzeum-körút II a.

I. fiók: Váci-körút 4 a.

III. fiók: Erzsébet-körút 54 a.

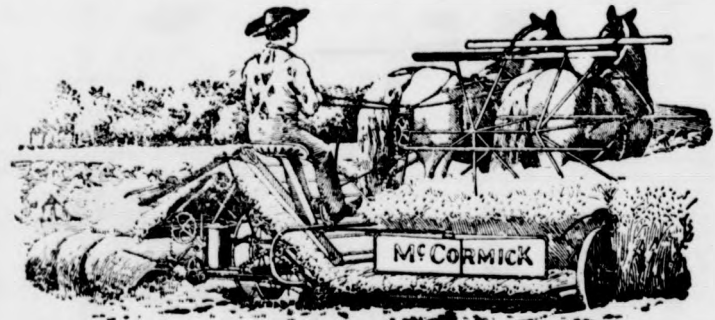
MC. GORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalogusok
ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal
készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kéveköttógép, „Daisy” marokrakó aratógép, főkaszálógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kéveköttógépalap gyártmányai. Amerikai tárczás boronák, rugós boronák, kultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek.

Vezérképviselő: Verő Sándor, Nyitra.

6—16

Értesítés!

Van szerencsém Nyitra város és vidéke nagyérdemű hölgyközönségének becses figyelmét tisztelettel felhívni az ideiglenes

szabászati- és varró-iskola-tanfolyamra,

melyet **Nyitrán, Káptalan-u. 23. sz. a. 1905. évi április hó 1-én megnyitom.**

Szabad legyen felemlítenem, hogy a 60461. számú miniszteri engedélyen kívül több elismerő okmányokkal rendelkezem, melyek a tanítás biztos sikereért szavatolnak.

Továbbá pedig **saját kidolgozású szabdkézi rajzaim,** úgy angolban, valamint francia módszerben is, mertékszerinti beosztasom oly könnyű, hogy elméletileg és gyakorlatilag bárki is 8-10 nap alatt megtanulhatja, ezert a főszí: a könnyű varró-mód elsajátítására tekintjük. A tanidő alatt tanítványaim kizárólag saját részükre dolgoznak, bármely divatlap szerint 3-4 ruhát is elkészíthetnek.

Tanításom kiterjed még gyermekruhák-, gallér-, köpeny-, egybáli belépő-, bluz- és mieder-szabás és varrására is.

A tanfolyam, mely csupán 6 hétig tart, **április hó 1-én** vette kezdetét. Vidéki tanítványok — ha jártasak a varrásban — 2 hét alatt biztosítom, hogy elsajátítják a szabászatot. **Tandij az egész tanfolyamra 30 kor.**

Teljes tisztelettel

özv. Kubiczky Károlyné

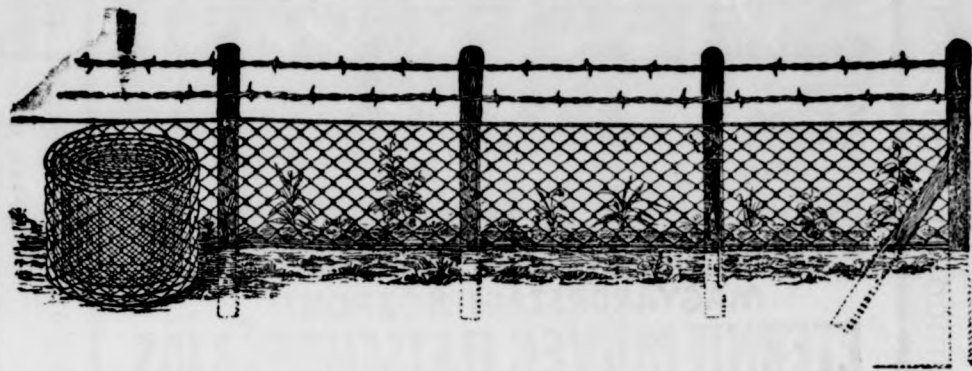
3-3

okl. szabásznő.

Tanítványok jelentkezhetnek április hó 1-étől Nyitrán, Káptalan-utca 23. számú házban.

PÁZMÁNDI JÓZSEF

kerítés-, sodrony-fonó- és szövőipar
NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

Saját készítményű gépfonatok vadás kertek, szőlők, nyaralók, park-gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók, és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. Gyep- és virág-diszkerítések, vasajtók, kapuk, ablakrácsok stb. Föld-, kavics- és kőszén-áthányó rosták. — Rezesített acél-matracfonatok. Réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gazdasági célokra, úgyszintén kék és zöld sodronyból ablak légy-szövetek, valamint **dobok és dobbörök készítése.**

LEGJOBB PADLÓ-LAKK

1-10

WEYRAUCH CHR. és TÁRSA

szagtalan és gyorsan száradó

TÜKÖRFÉNYES PADLÓ-FÉNYMÁZA.

Tartósága pedig minden más gyártmányt messze tulszárnyai, ugyane gyár

BOROSTYÁN PADLÓ-LAKKJA.

Minden színben a leg-olcsóbb áron.

Kapható:

GSERNYÁK ISTVÁN FIA fűszer-, festék, csemege és borkereskedőnél Nyitrán.

Rapidol szabadalmazott fémtisztítószert egyedüli elárúsítása

Minden időben friss töltésű küli- és belső földi ásványvizek raktára.

Vidéki megrendeléseknél ingyen csomagolással.

Alapított 1859-ben.

Alapított 1859-ben.

Linkenberg József mint utóda Winterstein Zsigmond vaskereskedőnek.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani dúsan berendezett raktáramat, hol minden szakmába vágó **vas és festék árúk,** **angollakkok** kocsigyártók, asztalosok, továbbá építőmesterek részére: **valódi Asphalt és elszigetelő lemezek, gipsz, cement, carbolineum, carbol, kátrány, festők és mázolók részére mindennemű szárazpor és olajfestékek, kencék, terpentin, denaturált szesz;** gazdaságok részére **kész teherkocsi festék** minden színben, mely csaknem nélkülözhetetlen, megóvjá a kocsit a korai rothadástól. „Torotte”-féle **gépzsir (Consistent) dobsinek, dobfogak, csavarok, gépalkatrészek,** valódi Winter-féle **tengelyek, Steyer sin és patkóvasak, eke alkatrészek** stb. kaphatók.

Minden áru oly lelkiismeretes ár mellett lesz számítva, mely ár versenyen kívüli, kívánatra árlapot bérmentve küldök. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

Linkenberg József,

vaskereskedő

Pár-utca 22. szám.

7-15

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

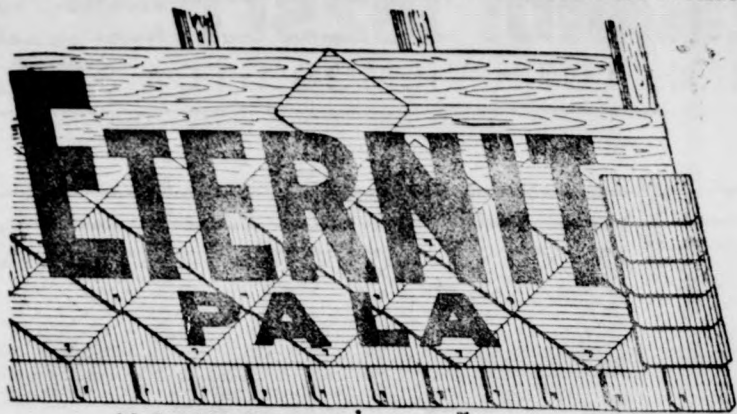
Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Eladási hely:
Leimdörfer Jenő urnál Zsolhán.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely:
Leimdörfer Jenő urnál Zsolhán.

F. hó 19-én a „Szarvas“ szállodában a szokásos szerdai hangverseny elmarad.

Zoborban komló völgy 227. szám alatt három szoba, **előszoba, üvegveranda, fürdőszoba, konyha, mosókonyha és éléskamrából** álló nyaraló szépen rendezett park közepén, kitünő vízzel **f. évi május hó 1-től hasznosbérbe kiadó** esetleg **eladó. Értekezhetni a nyaralóban.**

Uj üzlet!

GUTTMANN SÁMUEL

NYITRA, TÓTH VILMOS UTCA 10. SZÁM.

Uj üzlet!

GUTTMANN SÁMUEL
NYITRA, TÓTH VILMOS UTCA 10. SZÁM.

Kérem egy szóra!

Olvassa el az itt felsoroltakat:

kész férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletet

nyitottam, hol a legjobb és legfinomabb kiállítású, minden idénynek megfelelő ruhák óriási választékban mindig raktáron lesznek. Minden kényes izlést kielégítő, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő ruhák a legjutányosabb áron nálam kaphatók **szabott árak** mellett. Minden egyes darabon az ár fel van tüntetve, úgy hogy a vevők túlfizetésnek nincsenek kitéve, sem pedig alkudozással terhelve. Minden tőlem vett ruha általam szigorúan vizsgálat alá lesz véve, úgy hogy minden tekintetben meg kell hogy feleljen. Kérem erről meggyőződést szerezni és becses látogatásával megtisztelni. Készséggel megmutatom a legújabb divat szerint készített ruhákat minden vételkötelezettség nélkül.

Főtörökvésem a t. vevőim bizalmát kiérdemelni.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki nagyrődemű közönséget, hogy Nyitrán Tóth Vilmos u. 10. a. egy

Guttmann Sámuel,
kész férfi-, fiu- és gyermekruha-kereskedő.

GUTTMANN SÁMUEL
NYITRA, TÓTH VILMOS UTCA 10. SZÁM.

Uj üzlet!

GUTTMANN SÁMUEL

NYITRA, TÓTH VILMOS UTCA 10. SZÁM.

Uj üzlet!

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, ***

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal, ***

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.